

kadınların sesi

ilerici kadınlar derneği yayın organıdır

Kasım 1975
YIL : 1 SAYI : 4

FİYATLARI ARTIRANLAR ÇOCUKLARIMIZIN AŞINA GÖZ KOYANLARDIR

Pahalılık canımıza tak dedi. Ay sonunu nasıl getireceğimizi kara kara düşünüyoruz. Asgari ücretten elimize geçen 950 lira, oysa bir göz odanın kirası 400 lira iken geri kalan

550 lira ile, etin 40 lira peynirin 40 lira ayakkabının 250 lira olduğu ortamda bir aile nasıl geçinir?

Bütün bunlar yetmiyormuş gibi, seçimlerden sonra yiyecek, yakacak ve gi-

yecek fiyatlarına yeni zamlar haberleri tüm çalışanları endişeye saldı.

Zamlar konusu parabalalarını da düşündürüyor! Ama onların derdi geçim sıkıntısı değil, zamların gecikmesi. Öyle ya, zam söylentisi ortaya çıkalı istif yapanlar, stok yapanlar bu gecikmeden zarar ediyorlar.

Yani yeni zamlar, halkın çoğunluğunu üzürken, bir avuç kalın enseliyi sevindiriyor.

BAŞYAZI

Yeni Zamlar Neler Anlatıyor?

Seçimlerin arkasından yeni zamların kapıda beklediğini bilmeyen, duymayan kalmadı.

Aşlında her çarşıya pazara çıkışımızda, manava kasaba her uğrayışımızda fiyatların biraz daha yükseldiğini görüyorduk. Eti, peyniri, gazı, odunu, kumaşı, ayakkabıyı «zam yaptık» demeselerde her mevsim biraz daha pahalıya alıyoruz, bir göz oda: 400-500 lira. Bütün bunlar yetmiyormuş gibi, bir yandan da işsizlik bastırıyor. Türkiye'de her 10 kişiden en az 3'ü işsiz.

Bütün bu geçim sıkıntılarının, çocuklarımızı istediğimiz gibi besleyip yetiştirememenin acısını en derinden duyan biz kadınlarız. İşsizlikten de eşlerimizle çocuklarımızla birlikte ve ayrıca emekçi olarak da yine bizler etkilenmekteyiz.

Bu belimizi hergün biraz daha büken, ocağımızdaki aşın etine, çocuğumuzun sütüne, meyvasına göz diken-engel olan «pahallılık» neden vardır, kimler yaratır, nasıl kalkar bilmemiz, öğrenmemiz gerekiyor.

Pahalılığı yaratanlar, bunu katlanmamız gereken kader olarak sunarlar. Ya da ücret artışı isteklerimize bağlarlar. Oysa pahallılık ne değişmez bir kaddedir, ne de buna bizim üç-beş liralık zam talebimiz sebep olmaktadır. Tek neden, yiyecek, giyecek, yakacak gibi yaşamımızı sürdürmek için gerekli asgari ihtiyaçlarımızın kâr etmek, daha çok kâr etmek hırısındaki ellerde toplanmasıdır. Ucuzlamasın diye denize dökülen meyvaların sebzelerin hesabını sormayan soramayan toplumsal düzendir. Sağlık-hastalık gibi insani herşeyin fîcayet kaynağı olduğu ekonomik sistemdir. Bu düzenden memnun, böyle sürmesi işlerine gelen, tekeller, fabrikatörler, büyük tüccar, kabzımal, toprak sahibi, aracı ve tefecilerdir.

Bizler, pahallılığın ve onun ikiz kardeşi olan işsizliğin sorumlularını iyi bilerek,

— Bunları olabildiğince geniş çevremize anlatarak,

— Fahiş ve yüksek fiyatla satılan malları boykot ederek, ettirerek,

«Devamı 4'de».

Yiyin efendiler yiyin, bu han'ı iştiha sizin.

İşte pahallılığın yaratıcısı olan bu beyler, pahallılığa çare olarak da, işçi ücretlerinin dondurulmasını öneriyorlar.

Oysa bizler, çocuklarımızın sütüne, etine, meyvasına zaten yetişemeyen ücretlerimizin değil,

— Kiraların dondurulmasını istiyoruz.

— Et, süt, sebze, meyva gibi temel besin maddelerinin satışında, aracılardan tefecilerin ortadan kaldırılmasını istiyoruz.

— Yakacak fiyatlarının herkesin alabileceği fiyat üzerinden sabit tutulmasını istiyoruz.

— Lüks giyecek yerine, ucuz ve dayanıklı giyecek üretilmesini istiyoruz.

Kimlerdir fiyat artışlarına sevinenler? Pahallılığı yaratanlar kimlerdir?

— 50 kuruşa aldığı elmayı, 5 liraya satan ARACILARDIR.

— Yoksul köylünün üretimine önceden el koyan TOPRAK AĞALARI, TEFECİLERDİR.

— 2500 liraya malolan televizyonu 5000 liraya satan TEKELCİ SANAYİCİLERDİR.

— Fiyatlar ucuzlamasın diye, tonlarca sebze, meyveyi denize döken, istif yapıp kıtlık yaratan BÜYÜK TÛCCARLARDIR.

— Türkiye'de 100-200 ailenin har vurup harman savurmasını, bir gecede 50-100 bin Lira harcamasını değil, herkesin insanca yaşamasını istiyoruz.

SOSYETEDEN ZELİŞ HANIM'IN,

Bir aylık berber masrafı = 15 çocuğa ayakkabı

Bir günlük kumar gideri = 3 ailenin bir yıllık yakacak masrafı

Bir gecelik eğlence masrafı = 25 ailenin aylık geliri

Bir Avrupa gezisi = 30 ailenin bir yıllık et masrafı

ORTAK DERMİZ: GEÇİM SIKINTISI

PAHALILIK

NEDEN ?

Son günlerde ülkemizde fiyatlar adama-killi yükseliyor. Geçen yıl yarım kilo et için 15 lira öderken, bugün 15 liraya 250-300 gram et alamıyoruz. Yine geçen yıl, tek göz oda için 300 lira kira verirken, bu yıl aynı paraya başımızı sokacak bir kovuk bile bulamıyoruz. Yani elimize geçen paranın satın alma gücü gittikçe azalıyor. İşte enflasyon, dedikleri de fiyatların böyle hızla yükselerek paranın satın alma gücünün azalmasıdır. Enflasyon, geçim zorluğu, yokluk, yoksulluk, karaborsa demektir. Fiyatların düşmemesi yükselmeye devam etmesi için, hasatın en bol olduğu zamanda meyve ve sebzelerin denize dökülmesi, yağın, gazın, tuzun piyasadan çekilmesi demektir. Ücretler artsa bile ücret artışları, hızla yükselen fiyat artışlarının gerisinde kaldığı sürece, emekçi kitleler için şiddetli bir pahalılık ve geçim sıkıntısı söz konusudur. Zaman zaman parabolalarının da enflasyon ve onun sonucu olan pahalılıktan yakındıkları oluyor, egemen çevrelerin «enflasyonla mücadele» adı altında önerdikleri işe; bir yandan enflasyona sebep olduğu gerekçesiyle ücret kısıtlamalarına baş vurmak, bir yandan da emekçi halkın daha ağır biçimde vergilendirilmesi, devlet bütçesinde, sağlık, eğitim, vb gibi toplumsal ve kültürel harcamalarda kısıntı yapılmasıdır. Bunun anlamı da ulusal gelirden patronların aldığı pay artarken, emekçilerin aldığı payın azalmasıdır. Kapitalistlerin, bizleri yoksullaştıran, satın alma gücümüzü azaltan, bu sözde tedbirlerine nasıl karşı koymalıyız?

— Ücretlerimize yapılan birkaç kuruluşluk zammın pahalılığın gerçek nedeni olmadığını bilerek, ücret artışlarının en az fiyat artışları oranında olması için sendikal mücadeleye hız vermeliyiz.

— Suni olarak yağ, şeker, gaz vs. kıtlığı yaratarak birkaç günde milyoner olan vurguncuları ve karaborsacıları teşhir etmeliyiz.

— Kocalarımızın, kardeşlerimizin verdikleri ekonomik mücadeleye omuz vermeli ve kamu oyununda destek aramalıyız.

— Pazar yerlerinde, belediyeler ve semt halkından oluşacak ortak komitelerde etkin bir fiyat kontrolü yapılması için mücadele etmeliyiz.

— Aracıyı ortadan kaldıracak, çalışan kadınların kolaylıkla ucuz ve hilesiz mal temin edebileceği tüketim kooperatiflerinin ve devlet eliyle ucuz alışveriş merkezlerinin (Et ve Balık Kurumu gibi) yaygınlaştırılması için çalışmalıyız.

Gülseren Akgül

Bankada işçi

— Geliriniz insanca yaşayabilmenize yetiyor mu?

— Kocam hasta, evde benden başka çalışan yok. İki liseye biri ilkokula giden üç çocuğum var. 1250 lira ücret alıyorum, bugünkü pahalılıkta insan gibi yaşayıp yaşamadığınızı siz düşünün.

— Yani geliriniz beslenmeye dahi yetmiyor mu diyorsunuz?

— Biz ayda ancak yarım kilo et alabiliyoruz. Çocukların okul kitap giyim masraflarını da karşılamak zorunda olduğum için ete süte para kalmıyor. Yarı aç-yarı tok yaşamaya uğraşıyoruz. Buna yaşamak değil, kavgaya etmek demek daha doğru galiba..

— Ücret zamları bir parça olsun rahatlatıyor mu sizi?

— Ücret artışı kırk yılda bir oluyor, oysa fiyatlar öyle mi? Bugünden yarına başka bir şeyin fiyatı artıyor. Eğer bu pahalılık devam ederse sonumuz felâket.

Şadan Şahin

Pfizer ilaç'ta işçi

— 950 lira aylıkla çalışıyorum. 500 liradan ucuz kiralık yer bulamadım. Geriye kalan 450 lira ile yol masrafını mı çıkaracaksın, giyim mi sağlayacaksın, et yumurta meyva mı yiyeceksin? Bu bozuk düzen sürdükçe pahalılığı önlemede imkansız herhalde.

Rüştüye Uzun

Ev kadını

Kocam 1600 lira ücret alıyor, kira 600'ünü götürüyor. Geri kalanla 1 yaşındaki çocuğuma iyi bakmaya çalışıyorum. Her gün yarım kilo süt içiriyorum, fakat biz kocamla pek iyi beslenemiyoruz. Ayda ortalama bir kilo et yeriz, meyveyi falan misafir olduğunda.

Bençe kiralar bu ücretlere göre ancak 100-200 lira olmalı, süt 2 lira, et 10 lira, sebze-meyva: 2-3 lira olabilmeli ki biz yakacak, giyecek derdini de halledip yaşamın yük olmadığını hissedebilelim. Gezmek dinlenmek, eğlenmekse erişemiyeceğimiz uzaklıkta lüks bizim için.

Mücella Keser

T. Telefon Fabrikasında işçi — Geçindirmekle yükümlü olduğumuz 7 kişi var. Okula gidenlerin defter kitap masrafını karşılayamıyoruz, birine alsak diğerinin ki kalıyor. Sonra da başarılı olamıyorlar diye kızıyoruz. Geçim sıkıntısı, dolaylı olarak aramızda geçimsizlik sebebi oluyor. Hep bu yaşadığımız sıkıntılı hayatın sonucu..

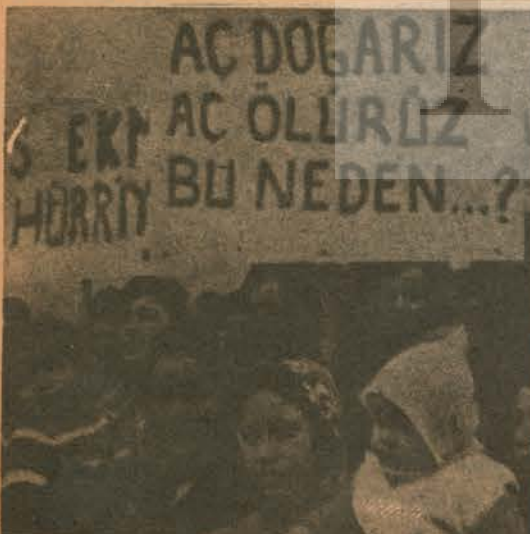
— Ücret artışı olsa ne oluyor ki? Mesela bir margarin fabrikasındaki işçilere zam yapıyor, diğer margarin fiyatları da artıyor, o arttı diye herşeye zam geliyor, ne yapsın zam alan işçi? Aldığı fark gene sifıra iniyor.

— Pahalılık ancak ücretler fiyatlardan fazla artar veya fiyatlar dondurulursa önlenbilir.

Fatma Karadağ

T. Telefon Fabrikasında işçi — Biz yakacak almaya para bulamıyoruz. Odunun çekisi her yıl artıyor, üşütmekten hepimiz hasta olduk. Etten ekmekten çok ilaç ihtiyacı duyuyoruz. Aslında iyi yiyebilsek, iyi ısınsak ilaca ne lüzum var?

böyle gelmiş böyle gitmez!..

«Fabrikatör Sami Bey bu yıl yaptığı ihracattan dolayı devletten 10 milyon vergi iadesi aldı.»

«Açlık hiç bir şey yememek değil, barsağı düğüm-enene kadar yarma çorbası içmektir.»

«Sİ 200

BİR KONU

Fazla Mesailer ve Band Sisteminin, Çalışan Kadınlar Üzerindeki Etkileri

Çalışan kadınların en çok şikayet ettikleri konulardan bir tanesi de bant sisteminin hızlandırılması ve fazla mesailere kalmaya zorlanmalarıdır. Aslında her iki durumda da patronlar ya yasal iş gününü fazla mesai adı altında uzatarak ya da emek verimliliğini arttırarak işçileri daha fazla sömürmektedir. Hele sendikasıız iş yerlerinde ki bunların çoğunluğunda kadın ve çocuk işçilerin sayısı fazla, yasalara göre işçinin isteğine bağlı fazla mesailer «zorunlu fazla mesailer» haline geliyor. Tekstil, tütün ve gıda sanayinde çalışan kadınlar sık sık işverenin fazla mesai talebi ile karşılaşılıyorlar. Bandlarda çalışanlar ise, bu kez, aynı süre içinde daha fazla iş çıkarmaya zorlanıyor. Çoğunlukla fabrikadaki teknik görevliler patronun isteği üzerine işçiden habersiz iş verimliliğini ölçüyorlar. İşçinin en az yorgun olduğu, sabah işe başladığı zaman ürettiği mal sayısını bütün gün aynı tempoda tutmasını şart koşuyorlar.

Üretimin bu şekilde arttırılması çalışanlara ne sağlıyor? İşçileri aşırı yorgunluğa mahkum ediyor. Özellikle hamile ve emzikli kadın işçiler arasında sinir bozukluğuna yol açıyor. Bu ağır çalışma hızından dolayı, kimileri sütten kesiliyor kimileri çocuğunu düşürüyor. İş kazaları çoğalıyor. Meslek hastalıkları artıyor. İşçi yeteneklerini hızla tüketiyor ve vaktinden önce yaşıyor.

En önemlisi, işten çıkarılmalarına neden oluyor. Nasılım? Örneğin bir bandda beş işçi çalışıyor, her işçi günde 100 tane mal üretiyor, işçiler günde 125 mal üretmeye başlayınca beşinci işçiye ihtiyaç kalmıyor çünkü artık 4 işçi 5 işçinin ürettiğini aşırı yorularak da olsa sağlayabiliyor.

Kısaca, üretimin arttırılması bu düzende işçilerin değil de patronların yararına oluyor. Bu durum da bizler ne yapabiliriz? En önemlisi bu uygulamalara karşı hep birlikte göğüs germek. Patron günde 65 düzine çorap yerine 70 düzine çorap istedi mi bir tek işçi bile diğerinden fazla yapmamalı. Patronların karlarını arttırmak için baş vurdukları bu keyfi uygulamaların hiç bir kanuni tarafı yoktur. İkincisi sendikaların iş yerindeki denetimle-

rini arttırmaları gerekir. Yani, — Sendikalar ve sendika temsilcileri aracılığıyla sözleşme hükümlerinin iş yerinde aynen uygulanıp uygulanmadığını kontrol etmeliyiz. — Yasal olmayan fazla mesailere katılmayı topluca reddetmeliyiz. — İş verimliliğinin Sendikaların tesbit edeceği bir teknik görevli ve bir işçi temsilcisi tarafından saptanmasını ve tayin edilen miktarın üstüne çıkılmasını önlemeliyiz. — Bant sistemi uygulanan yerlerde günde en az üç defa 15'er dakikalık ücretli teneffüsler talep etmeliyiz. — Ücretlerde hiç bir indirim yapılmadan 40 saatlik iş haftası için mücadeleye katılmamız gerekir.

bir şiir

Birçok hakları var insanoğlunun
Bunların kanuna en uygunu hangisi?
Ticaret ve sermaye birikimi serbest.

.....
cancağızı ister zehir katar,
tek satış iki katına çıksın,
bir bunu başarmak yeter.

Ne çıkar açıksa tekmi kapıları hilenin;
mendakka dukka dünyası bu,
malı kim alacaksa o düşünsün.

.....
Kısmaya bakalım biz ücretleri,
işçiler bedavaya gelmeli,
Saat başına on kuruş indir,
haydi milyonlar cup kasaya,
bu kadcık parası kesilmekle bir insanın,
gösterin öldüğünü var mı gören?

Ekonomi Bilimi

Gelin çocuklar, kadınlar, kızlar, gelin,
boş verin bızdıklara, eve meve,
İşte size kocaman fabrika,
İşte kocaman bir koyun ağılı size,
İşimiz çok acele, çocuklar, kızlar kadınlar,
İşsiz günleriniz olacak dinlenmek için.
hem bu işsiz günler sürecek aylarca.

.....
Bir yarım ekmek koy önlerine,
bir baş soğan, üç beş zeytin,
sonra kullan tepe tepe.

.....
halk kan ağlayasımı, inleyeslymiş inim inim,
masum halk, namuslu halk, çalışkan halk,
bağrılp çağrılacakmış, denecekmiş «yeter be,
yeter, insanları bu kadar ezemezsin!»
Hepsine boşver sen, işine bak,
Çok tath bir sözlü vardır ekonomî biliminin:
Bırakın yapsın, bırakın geçsin!

«Tika Hanım'ın konuklarına verdiği ziyafette bildircin, 25 kuzu kızartıldı...»

«Bebek koyunda deniz manzaralı, yüzme havuzlu, her türlü konfora sahip daireler. Kira: 20.000 T.L.»

«Tarıkzadelerin kızının düğününde geline 20 milyonluk mücevherat takıldı.»

Herici ablalarım, kardeşlerim;
Gazete okurken, çıkarmakta olduğunuz «KADINLARIN SESİ» dergisini gördüm. Düşündüm kendi kendime: Demek ki biz kadınların da sesini ülkemizde duyuran devrimci bir kadromuz varmış. Sevindim. Sizi kutlamak için bu satırları yazıyorum.

Ben gözden uzak bir köyde öğretmenlik yapan bir ilkokul öğretmeninini eşiyim. Dar gelirli bir aileyiz. 3 çocuğum var. Köyümüz kazaya epey uzak. Okuma olanağımız yok. Zaten beyim ayda bir iner kazaya. İşte gazeteyi o zaman görürüz biz. Bir de bunun yanında torba kağıtlarında.

Çağımızda okumak gerekiyor insan olmak için. Ama bunun yanında Türkiyeli kadınların %60'ı okuma yazma bilmez. Okumayı becerebilen bir dar çevreye hapsedilmiş kadınlar da okumak için bir şey bulamaz.

Bu mektubumu postaya verdikten sonra sizden gelecek, hiç değilse sıcak bir selamınızı bekliyorum.

Saygılarımla.

H. Yamık Ordu.

«Kadınların Sesi»ne abone olmak istiyorum. Böyle bir girişimde bulunduğunuz için, sizi tüm içtenliğimle kutlar, mücadelemizin daha ileri boyutlara ulaşması için yılmamaya çalışacağım.

L. Ateş ADANA

BU KÖŞEDE DERTLERİNİZİ, SORUNLARINIZI DİLE GETİREN VE YAYINLANMASINI İSTEDİĞİNİZ MEKTUPLARINIZI BEKLİYORUZ.

DERNEĞİMİZ'DEN HABERLER

«Okuma-yazma Kurslarımızda olan talep artıyor.» Dernek merkezinde başlayan kurslara talep gün geçtikçe artmaktadır. Kursta yazılmak isteyen kadınlar için II. Dönem kayıtlara şimdiden başlanmıştır. Kursta büyük bir arzu ve çaba ile katılan çevre kadınları, öğretmenlerinin tahmininden de önce okuyup-yazmaya başlamışlardır. Çocuklarını da beraber getiren kadınların aklı evde kalmamakta ve dernekte bakılan çocuklar yine annelerinin ifadelerine göre, büyük bir istekle gelmektedir. Dernek olarak burada bakılan çocuklara büyük, parlak maddi

imkanlar sunamamakla beraber -bir kaç saat içinde olsa- onlara eğitici, neşeli saatler geçirebildiğimiz için

ve kadınlara çocukların bu şekilde, kreşlerde de bakılabileceğini pratikte gösterdiğimiz için sevinçliyiz.

Eğitim Çalışmaları

SLAYDLI EĞİTİM SOHBETLERİ BAŞLADI

Derneğimiz de bundan böyle her cumartesi eğitim sohbetleri olacaktır. Geçtiğimiz ay içinde başlayan bu eğitim sohbetlerinde hem göze hem de kulağa hitap eden bir yöntem seçildi. Seçilen konuyu anlatan konuşmacının yanısıra, o konuya ilişkin fotoğraflar perde üzerinde gösterilmekte, böylelikle eğitimin daha kalıcı ve açıklayıcı olmasına çalışılmaktadır. İki kez tekrar edilen «İşsizlik ve Pahalılık» üzerine olan eğitim sohbetinden başka, her Cumartesi saat 15.00 den sonra kadınları ilgilendiren benzer konularda eğitim sohbetleri devam edecektir.

Duyuru

Cumartesi günleri saat 11'den itibaren ÇOCUK ve DAHİLİYE mütehassısı DOKTOR'lar Derneğimizde ÜCRETSİZ muayene ve tedavi yapmaktadır.

20-24 Ekim günleri arasında Berlin'de Dünya Demokratik Kadınlar Federasyonunun 1975 Dünya Kadınları Yılı ile ilişkin olarak düzenlediği Dünya Kadınlar Konferansı toplanmıştır. Çeşitli ülkelerden yüzlerce delegenin katıldığı bu top-

lantıda tüm dünya kadınlarını ilgilendiren konular tartışılmış ve dünya kadınları uluslararası gericiliğe, sifahtanmaya ve faşizme karşı barış, demokrasi ve sosyal ilerleme için mücadeleye çağırılmıştır.

BAŞYAZI

- Devletten, belediyelerden kiralara ve fiyatlara narh koymasını isteyerek,
- İşsizlere işsizlik sigortası bağlanmasını talep ederek,
- Artan pahalılık oranında ücretlerimizin her yıl ayarlanmasında ısrarlı olarak,
- Devlet bütçesinden çocuklarımızın bakımı ve beslenmesi için yeni kaynaklar ayrılmasını (kreş, çocuk yuvası, okul, hastane, sağlık evleri vb.) isteyerek,

örgütlü mücadele etmeliyiz. Bu mücadelemizin, — işçi sınıfının ve emekçi halkımızın yürüttüğü toplumsal düzen değişikliği mücadelesinden ayrı olmadığını ve ona destek olduğunu bilerek, — sendikalarımızda aktif çalışarak İlerici Kadınlar Derneği'nde örgütlenerek sonuç alıcı, ses duyurucu olacağına inanıyoruz.

ABONE OL, ABONE BUL
Gazetemizin bir yıllık aboneliği 18 — TL. dir, parayı dernek adresine posta havesi ile gönderebilirsiniz.

GİDECEĞİ YER

İlerici Kadınlar Derneği
adına sahibi : BERİA ONGER
★
Sorumlu Yazışmaları Müdürü : ZUHAL MERİÇ

Yazışma adresi :
Emniyet Mah. Taşkent Sok
13-B Çeliktepe, 4. Levent
★ İSTANBUL
Fiyatı : 150 kuruş

Yıllık aboneliği : 18,— T.L.
★
Baskı : KARACA OFSET

İlan fiyatı :
Tek sütun cm'i 5 T.L.
★
Son baskı tarihi : 6.10.1975

ANA ÇOCUK VE KADIN SAĞLIĞI ÜZERİNE

SOHBET

Çocuklarımızı nasıl besleyelim?

Bu yazımızda çocuğun sağlıklı bir şekilde beslenebilmesi için neler yapılması gerektiğini anlatmaya başlayacağız. Birkaç yazı süreceğini umduğumuz bu konunun ilkinde süt çocuklarının beslenmesini anlatmaya başlıyoruz.

Süt çocuklarında üç çeşit beslenme vardır. 1 — Tabii beslenme, 2 — Karışık beslenme, 3 — Suni beslenme.

1 — TABİİ BESLENME: Çocuğun yalnız ana sütüyle beslenme metodudur. Bu, metod en ideal beslenme şeklidir. Çünkü ana sütü, normal doğmuş çocuğun bütün besin ihtiyaçlarını karşılamakla kalmaz, aynı zamanda çocukla ana arasındaki özel bağların kurulmasını da sağlar. Bu nedenlerden dolayı, ANNE VE ANNE ADAYLARI! Çocuğunuzu bütün ekonomik ve sosyal şartlarınızı zorlayarak kendi sütünüzle büyötmeye çalışınız. Çocuğa ilk meme doğumdan 6-12 saat sonra verilmelidir. Çocuğun her konuda sağlıklı yetişebilmesi için her ağlayışında değil, belli saatlerde ve belli müddetle meme vermeyi salık veriyoruz. Meme, ilk günlerden itibaren üç saat arayla verilmelidir. Bu saatleri biz, annelere çalıştığımız hastanede şöyle öneriyoruz: 7 — 10 — 13 — 16 — 19 — 22 — 01. Sanınız burada 01 ilâ 7 arasında çocuğa meme verilmemesini önermemiz dikkatinizi çekmiştir. Buradaki amacımız, çocuğun hem midesinin dinlenmesi, hem de gece uykusunun bölünmemesidir. Bu saatlerin dışında, çocuğun her ağlamasında hemen memenin verilmesi, ne beslenme ne de psikolojik eğitimi bakımından uygundur. Çünkü ilim adamlarının söylediklerine göre, çocuğun ilk eğitimi anne memesinin emmesinde başlamaktadır.

Meme verme müddeti de sınırlıdır. Ortalama olarak çocuk 20 dakika emince karnı doyar. Bundan sonraki zamanda emer gözükürse de bu, gerçek emme olmayıp, oyalanmadır. Bunun da çeşitli sakıncaları vardır.

Bu şartlarda, üç haftalık beslenme sonunda anne ile çocuk arasında bir denge kurulur ve onlar en iyi metodu karşılıklı olarak kendilerine göre geliştirirler.

Çocuk memeden en az 6, en çok 9 aylıkken kesilmelidir. Memeden keserken uyulması gereken noktalar da önemlidir. Bunları şöyle sıralayabiliriz:

- 1 — Çocuk hasta iken memeden kesmemelidir.
- 2 — Sıcak mevsimlerde memeden kesmek hatalıdır.
- 3 — Çocuğu memeden birdenbire değil, yavaş yavaş kesmelidir.

Meme vermenin sakıncalı olduğu hastalıkları gözönünde bulundurmanız şarttır. Bu hastalıkları taşıyan annelerin çocuklarını emzirmeleri kaç yaparken göz çıkarmak olur. A — Verem, B — Boğmaca, C — Nefrit dediğimiz böbrek hastalığı, D — Tifo ve paratifo, E — Kötü huylu ularlar. Bu hastalıkları taşıyan anaların çocuklarını gelecek yazılarımızda anlatacağımız suni beslenme metoduyla büyötmelerini salık veririz.

Gelecek yazımızda sütü yetişmeyen veya belli bir saatte çocuğundan ayrı kalmak zorunda olan, çalışan annelerimizin nasıl bir beslenme düzeni izlemeleri gerektiğini anlatmaya çalışacağız. Hoşçakalın.

Dr. Hüsamettin SÖKÜCÜ